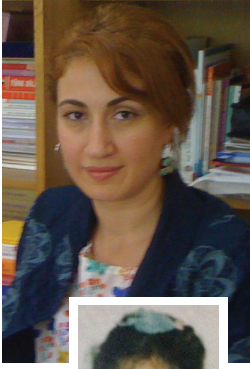
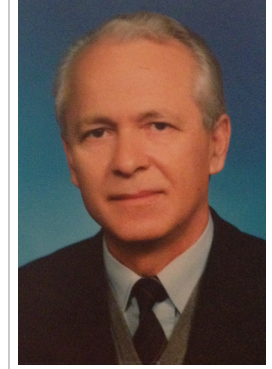


# Çocuk Edebiyatı Öğretiminin Önemi

Cahit KAVCAR\* - Özgül İnce SAMUR\*\*



**B**ireyin gelişiminde, onu her yönden etkileyen en önemli dönemi çocukluktur. Bu dönemde çocuğun, çeşitli ve nitelikli uyaranlarla karşılaşması bilişsel ve duyuşsal gelişiminin yanı sıra sanatsal ve kültürel olarak da gelişimini devindirir. Bu bağlamda çocuk edebiyatı, insan ve yaşam gerçekliğini sanatsal nitelikli görsel ve dilsel iletilerle sunan, düş ve düşünce dünyasının kapılarını evrensel düzeyde aralayan kitapların genel adıdır (Aslan, 2006; Dilidüzgün, 2008; Gander ve Gardiner, 2007; Kavcar, 1999; Russell, 2009; Sever, 2010; Şirin, 2007b).



Çocuk edebiyatı kitaplarından, çocuğun etkilice yararlanması çocuk edebiyatı öğretiminde temel özne konumundaki öğretmenlerin bilimsel bir anlayışla eğitilmesini zorunlu kılar. Türkiye’de çocuk edebiyatı dersi, ortaöğretim düzeyinde Anadolu Öğretmen Lisesi ile Kız Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü programlarında, yükseköğretimde ise eğitim fakültelerinin bazı programlarında yer almaktadır (Sever, 2007: 41). Öte yandan programda çocuk edebiyatı dersi, uygulama boyutu göz ardı edilerek kuramsal olarak yer almaktadır. Çocukları kitap ve sanatla buluşturacak olan öğretmenlerin nitelikli olarak yetiştirilmesi, çocuk edebiyatı öğretiminin amaca uygun olarak geliştirilmesini sağlamakla gerçekleşir. Bu bağlamda çocuk edebiyatı öğretiminin temel amacı, çocuk edebiyatının temel değişkenlerini ve çocuğun yaşam alanındaki yerini kavratmak; bu doğrultuda okul öncesinden başlayarak okuma kültürü edinmeyi içselleştirmiş bireyler yetiştirmek olmalıdır.

Çocuk edebiyatı öğretimi genel olarak temel kavramların tanımlanması, çocuk edebiyatı tarihine genel bakış, erken çocukluk ve çocukluk döneminin gelişim özelliklerinin belirlenmesi, çocuk kitaplarında bulunması gereken özelliklerin örnek metinlerle incelenmesi çerçevesinde yapılandırılmalıdır. Başka bir söyleyişle öğretmenlerin, çocuğun çocuk edebiyatı kültürünü özümsemesi; yaşına, ilgi, gereksinim ve gelişim düzeyine uygun kitapları seçebilmesi; çocuğun okumayı sevmesine ve sanatın her dalıyla iletişim kurması; Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatından yararlanmayı bilmesi gerekir (Sever, 2007; Şirin, 2007a).

\* Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi.

\*\* Dr., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi.

Türkiye’de çocuk edebiyatı öğretiminde işlevsel olarak başarı sağlanamaması birçok etkene bağlıdır. Öncelikli olarak çocuk edebiyatı ülkemizde son yıllarda gelişme göstermesine karşın dünyada oldukça eski bir tarihe sahiptir. Bu nedenle alan yazının gelişmesi, nitelikli kaynakların çoğalması alan bileşenlerinin (akademisyenler, sanatçılar, yayıncılar vs.) sistemli ve eş güdümlü çalışmasına bağlıdır. Bununla birlikte çocuk edebiyatının çocuğu yaşamdaki soyutlamadan çağdaş bir anlayışla oluşturulması beklenir. Öte yandan çocuk edebiyatı öğretiminin temel amacı, okuma kültürü edinmiş bireyler yetiştirmektir. Çocuk edebiyatı programları bu amaca yönelik hazırlanmalarına karşın, derslerde uygulamaya yönelik etkinliklerle yapılandırılan bir süreç yerine daha çok kuramsal boyut işletilmektedir. Bu doğrultuda çocuk edebiyatı dersinin öğretmen yetiştiren bütün bölümlerde zorunlu ders olarak yer alması, öğretmenlerin ve dolayısıyla çocukların çocuk edebiyatı ürünleriyle etkilice buluşmasında önemli bir süreç olarak ele alınmalıdır.

### Kaynaklar

- Aslan, C. (2006). “Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Gelişim Sürecindeki Yeri”. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Basımevi. 189-200.
- Dilidüzgün, S. (2008). “Edebiyat Öğretimi ve Çocuk Edebiyatı”. *Öğretmenim*, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi. (1), 66-71.
- Gander, M. J. ve Gardiner, H. W. (2007) *Çocuk ve Ergen Gelişimi*. (Yay. Haz. B. ONUR). Ankara: İmge Kitabevi.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Russell, D. L. (2009). *Literature for Children*. London: Pearson Education Publishing.
- Sever, S. (2007). “Çocuk Edebiyatı Öğretimi Nasıl Olmalıdır?” II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Basımevi. 41-56.
- \_\_\_\_\_. (2010). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Tudem Yayıncılık.
- Şirin, M.R. (2007a). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- \_\_\_\_\_. (2007b). *Çocuk Edebiyatı Kültürü*. Ankara: Kök Yayıncılık.



Resim: Serap Deliorman